

Lucian CHIȘU

Scriitorul și identitatea sa în spațiul public

Abstract.

This text is a sequel of the communication Newspaper writer - regrettable confusion, presented in the context of the Second Congress of the Press (Iași, 2009). If in the first article the author was willing to draw attention upon the existing cleavage between the press and literary-artistic text, in this one the comments refer to the writer's presence in the public area, as it is represented in all cultures from Europe and worldwide, including Romania. The public position of the writer is a symbolic one, his profession being placed on the pedestal of prestige, but only ideally. In fact, even against the prestige with surrounds him, the writer is forced to integrate socially with a second profession, usually very similar to the writing. Therefore, as a solution for the coexistence of existential needs and artistic vocation, many writers choose journalism. The author notes that this symbiosis creates, slowly but surely, mutations in the writing, while on the social aspect, the facts are considered to last.

În pofida adevărului că, noțional, cuvântul *scriitor* indică o profesie dintre cele mai cunoscute, menționările cu privire la identitatea acestuia în spațiul public rămân la fel vagi¹ din totdeauna. Cauzele lipsei de precizări pot fi abstrase în următoarele situații, pe care le prezentăm succint. Profesia este aproape lipsită de suportul și constrângerile realității, devenind, cu timpul, reprezentarea ideii de libertate fără frontiere. Trecutul cel mai îndepărtat conferea scriitorului o aură simbolică. Acesta era (și, desigur, este) considerat un creator, un *demiurg*, culpa și accepție specializată din limba franceză. Încă din vechime, fapte și acțiuni proiectate în imaginar îl însoțeau pe scriitor: muzele îi roiau în preajmă și un cal înaripat (Pegasus) îl ajuta în peregrinările sale, nelimitate teritorial. Ulterior s-a vorbit cu sârg despre „turnul de fildeș” sau „laboratorul de creație”, spații private, delimitate figurativ de mediul social. În locul unei „fișe a postului”, cu atribuții și cerințe exprese, profesiunea de scriitor continuă să stea departe de lumea concretă, dar să emane aceeași forță de simbolizare, care se referă la structurile unui univers susținut indirect de realitate și, în mod nemijlocit, (re)creat prin intermediul cuvântului. Cum spuneam, scriitorul pare coborât din lumea demiurgilor, limbajul lui fiind altceva decât vorbirea² (comunicarea), iar faptul i-a adus notorietate și autoritate. Deși nu are legătură directă cu scriitorul, expresia „la început a fost cuvântul” a intrat în beneficiile sale. Autoritatea cuvântului scris a răsfânt asu-

ului social, dar rămân captive în idealitate.

De aceea, în viața cotidiană, posesorii acestei profesii, care se dovedește a fi mai mult o distincție socială, își asociază constant alte preocupări, mai lucrative. În ordine descrescătoare a situațiilor întâlnite, cea de a doua ...profesie a scriitorului este de jurnalist, profesor, editor, administrator cultural, filolog, filosof, istoric, după care urmează o multitudine de meserii, pe cât de variate, pe atât de restrânse ca frecvență.

Întrucât în articolul nostru „Scriitor la ziar” – o confuzie regretabilă¹, ne-am oprit asupra chestiunilor litigioase și generatoare de confuzii în textul de față vom încerca să conturăm situația contrară, aceea a avantajelor survenite în timpul mezalianței. Din mulțimea situațiilor existente, apelăm, pentru demonstrație, la câteva exemplificări și citate, precizând că în interiorul acestora din urmă am marcat prin cursive (italice) ideile cu valoare de argument.

Începând cu aproape două decenii, proza-

bilă să se transforme în ...

¹ Lucian Chișu, „Scriitor la ziar”, în: *Revista de Literatură*, nr. 1, 1998, p. 1-2.
 ² Lucian Chișu, „Scriitor la ziar”, în: *Revista de Literatură*, nr. 1, 1998, p. 1-2.
 ³ Lucian Chișu, „Scriitor la ziar”, în: *Revista de Literatură*, nr. 1, 1998, p. 1-2.
 ⁴ Lucian Chișu, „Scriitor la ziar”, în: *Revista de Literatură*, nr. 1, 1998, p. 1-2.
 ⁵ Lucian Chișu, „Scriitor la ziar”, în: *Revista de Literatură*, nr. 1, 1998, p. 1-2.
 ⁶ Lucian Chișu, „Scriitor la ziar”, în: *Revista de Literatură*, nr. 1, 1998, p. 1-2.
 ⁷ Lucian Chișu, „Scriitor la ziar”, în: *Revista de Literatură*, nr. 1, 1998, p. 1-2.
 ⁸ Lucian Chișu, „Scriitor la ziar”, în: *Revista de Literatură*, nr. 1, 1998, p. 1-2.
 ⁹ Lucian Chișu, „Scriitor la ziar”, în: *Revista de Literatură*, nr. 1, 1998, p. 1-2.
 ¹⁰ Lucian Chișu, „Scriitor la ziar”, în: *Revista de Literatură*, nr. 1, 1998, p. 1-2.

ziarul îi oferă oricărui autor, cu plăcerea înăscută a muncii din plăcere și cu mintea pregătită tot timpul pentru subiect, posibilitatea de a scrie, scurt și simplu, despre lucruri pe care altfel le-ar povesti mai lung și mai complicat. Textele traducibile și antologabile sunt acelea al căror interes nu se epuizează după o zi, și care mai pot fi citite, în traducere, și-n Patagonia peste cincizeci de ani”.

O atitudine asemănătoare arborează și Stelian Tănase care, pendulând între activ

Într-o altă direcție, în direcția creșterii, se poate observa că în perioada 1990-1994, în România, s-a înregistrat o creștere a numărului de persoane care au fost înregistrate în activitatea de comerț cu amănuntul. În perioada 1995-1999, numărul de persoane care au fost înregistrate în activitatea de comerț cu amănuntul a scăzut semnificativ. În perioada 2000-2004, numărul de persoane care au fost înregistrate în activitatea de comerț cu amănuntul a crescut semnificativ. În perioada 2005-2009, numărul de persoane care au fost înregistrate în activitatea de comerț cu amănuntul a scăzut semnificativ. În perioada 2010-2014, numărul de persoane care au fost înregistrate în activitatea de comerț cu amănuntul a crescut semnificativ. În perioada 2015-2019, numărul de persoane care au fost înregistrate în activitatea de comerț cu amănuntul a scăzut semnificativ.

[illegible]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

[illegible]

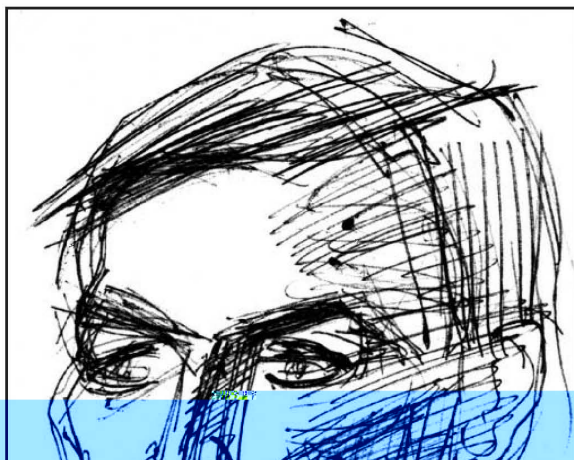
Ca întotdeauna, în aceste împrejurări ne parecându-ne că
lăsați „sursă de inspirație”, alina și dintr-un anumit capitol
dintr-o punghă. Pentru că din plin am înțeles
cum se poate să fie un om atât de mare.
Unul din cei care au avut și au încă, o viață
mare. Unul care, în viața sa, a avut și a avut
într-o anumită măsură, o viață mare. Unul care, în
viața sa, a avut și a avut în viața sa, o viață mare.
Unul care, în viața sa, a avut și a avut în viața sa,
o viață mare. Unul care, în viața sa, a avut și a
avut în viața sa, o viață mare. Unul care, în viața
sa, a avut și a avut în viața sa, o viață mare.

7. "Estado da Bahia", 24. Novembro, 1970. Arquivo José de Lencastre, Braga.

© 2000 by John Wiley & Sons, Inc. All rights reserved. This journal is registered at the Copyright Clearance Center, Inc., 222 Rosewood Drive, Danvers, MA 01923. Organizations in the USA who are also registered with the Copyright Clearance Center may therefore copy material (beyond the limits permitted by sections 107 and 108 of US copyright law) subject to payment to CCC of the per copy fee of \$05.00. This consent does not extend to multiple copying for promotional or commercial purposes. ISI Tear Sheet Service, 3501 Market Street, Philadelphia, PA 19104, USA, is authorized to supply single copies of separate articles for private use only. Organizations authorized by the Copyright Licensing Agency may also copy material subject to the usual conditions. For all other use, permission should be sought from John Wiley & Sons, Inc. <http://www.interscience.wiley.com>.
 This journal is also registered at the Copyright Clearance Center, Inc., 222 Rosewood Drive, Danvers, MA 01923. Organizations in the USA who are also registered with the Copyright Clearance Center may therefore copy material (beyond the limits permitted by sections 107 and 108 of US copyright law) subject to payment to CCC of the per copy fee of \$05.00. This consent does not extend to multiple copying for promotional or commercial purposes. ISI Tear Sheet Service, 3501 Market Street, Philadelphia, PA 19104, USA, is authorized to supply single copies of separate articles for private use only. Organizations authorized by the Copyright Licensing Agency may also copy material subject to the usual conditions. For all other use, permission should be sought from John Wiley & Sons, Inc. <http://www.interscience.wiley.com>.

DOI: 10.1002/for

138 LARRY MATHIAS, Teacher, Chattanooga, Tennessee; *Member* of Chattanooga, general societies and Delta Epsilon Chapter.

induce sacrificiul celeilalte? Și desigur, întrebarea cheie: cine a fost mai întâi, scriitorul sau jurnalistul?"

Câțiva dintre cei prezenți la dezbaterea prilejuită de lansarea cărții lui Eric Fottorino, au simțit și ei necesitatea unor delimitări.

„Înțeleg că, în realitate, scriitorul și jurnalistul pot coexista natural și fără contradicție, conviețuind într-o perpetuă contaminare. Bagajul literar, deși tăcut, aduce «un farmec aparte» jurnalismului pe care îl practică». În schimb, Cezar-Paul Bădescu se si-

și devorează scriitorul. Dacă inițial activitatea jurnalistică este o concesiune pe care o face scriitorul imediatului și gloriei contemporane, compromisiul îl acaparează și lipsa de timp și de energie se numără în pagini albe”.

*

Stabilirea distincției dintre cele două profesii, relevă că percepția generală este (încă) una neclară. Tendința ștergerii definitive a granițelor dintre jurnalist și scriitor devine tot mai evidentă și păguboasă. Cu toate acestea, abordarea de față nu contestă dreptul scriitorilor de a fi prezenți în paginile presei, ci semnalează faptul că „scriitura” acestora este adesea confundată, ca turnură. Dacă pentru publicul larg cititor, acest clivaj nu constituie prilejul unor comentarii ori insatisfacții, el ar trebui totuși să intre în atenția specialiștilor din ambele domenii (presă și literatură) deoarece alterează înțelegerea corectă, mai ales cu privire la tipurile de discurs promovate.

Nu insistăm asupra altor referințe, considerând eșantionul îndeajuns de explicit pentru formularea unei concluzii, e drept, dinainte cunoscute. La întrebarea cât de benefic este pentru autor dublul standard profesional – de pildă scriitor și jurnalist – răspunsul nu poate fi decât unul negativ.

Același raționament îl enunță primul dintre cei amintiți (Tudor Octavian), invocând în numele profesiei de scriitor, argumentul cartezian: „Povestesc, deci exist!”.

Pe de altă parte, rezultă foarte limpede că

mai vechi, către cititor sunt prăbușite. Situația ilustrează mai degrabă un „joc” silogistic, în care sunt antrenate adevărul și realitatea. În acest context, adevărul se referă la „scriitor” iar realitatea la „jurnalist”. Admitem silogismul, dar nu-l putem proba, întrucât adevărul profesiei de scriitor este inconsistent în plan social, și cu toate acestea foarte bine reprezentat în imaginarul colectiv.

De aceea, ignorând starea de incompatibilitate¹² în care se află cele două profesii, foarte mulți sunt înclinați să accepte rutina unor idei sau concepte verificabile doar parțial.

Astfel, jurnalistul și scriitorul se situează permanent într-o

